



**Het ouderwetse bordspel is herontdekt**

Het gezellige bordspel is al sinds jaar en dag niet weg te slaan van de eettafel in Nederlandse gezinnen. Zeker nu we in coronatijd vaker thuiszitten, zijn de gezelschapsspellen niet aan te slepen. In het hele land worden weer volop spelletjes gespeeld. Van Monopoly en Mens-erger-je-niet tot gloednieuwe vondsten.



**Spelletjesavond... gezellig!**

Wat zou een woord als 'wanzakspringmuis' aan punten opleveren?", denkt schrijver Remco Campert (91) als hij 's nachts wakker ligt en het spel Scrabble nagonst in zijn hoofd. Elke middag speelt hij met zijn vrouw Deborah een potje. En meestal wint zij. Toen de televisie in de jaren vijftig nog niet of nauwelijks in de huiskamers te vinden was, waren bordspellen een aangenaam vermaak op donkere winteravonden. Hoewel het gezelschapspel in de loop der jaren stevige concurrentie kreeg van internet, sociale media en Netflix, is het nooit helemaal weggeweest van de Nederlandse eettafels. Familietradities en -wijsheden zijn erop gebouwd. Het bordspel staat garant voor goede anekdotes en levendige herinneringen: de broer die valsspeelde en geld uit de bank nam, de zus die alle vragen van Triviant uit haar hoofd kende, de vader die niet tegen zijn verlies kon, de moeder die onmogelijke scrabblewoorden legde.

**Populairder dan ooit**

Geen buurthuis of zorginstelling of er ligt een doos Rummikub,

Scrabble of Yahtzee in de kast. Het gezelschapspel is tegenwoordig populairder dan ooit. De verkoop nam de afgelopen jaren al toe, maar door de coronamaatregelen groeide de omzet van spellenuitgevers soms met 80 procent. Zeker nadat het kabinet in december een nieuwe, harde lockdown afkondigde. Mensen zitten thuis en ontdekken of herontdekken het 'ouderwetse' bordspel. Het is een gezellige vorm van vermaak en weer eens wat anders dan een beeldscherm.

**'Nieuwe woorden ontdekken'**

Dat vindt ook Bastiaan de Goede (38). Hij speelt twee keer per week Scrabble met zijn moeder Emmy (65) om de coronacrisis door te komen. "Een leuk tijdverdrijf. We ontdekken veel nieuwe woorden, omdat één van ons dan iets bedenkt wat weleens zou kunnen bestaan. Vervolgens zoeken we het op en blijkt het bijvoorbeeld een term uit de scheepvaart te zijn. We winnen om en om, afhankelijk van wie veel mooie, lange woorden met twee of drie dubbele woordwaarden weet te maken."

**VERBINDING MET GEZELSCHAPSPEL**

Marcel Olde Rikkert, hoogleraar Geriatrie, ontwikkelt aan het Radboudumc online spellen waarmee ouderen zich weer kunnen verbinden met hun kinderen, kleinkinderen en anderen die graag een spelletje spelen. Met het oog op corona is versneld een gratis spellenplatform gemaakt: <https://samenspellen.online>



**WAT IS HET OUDST BEKENDE SPEL?**

Senet is het oudst bekende bordspel ter wereld. De oude Egyptenaren speelden het ruim 3.000 jaar voor Christus a.l. De speelborden en stenen zijn gevonden in veel graven, waaronder de graftombe van de jonge farao Toetanchamon. Senet is nu nog in de winkel verkrijgbaar als bordspel. Het lijkt enigszins op backgammon.

voorgedaan." Later, toen Benno in Delft ging studeren, raakte hij in de ban van het spel Risk. "We wisten van geen ophouden en speelden door tot in de kleine uurtjes. Eénmaal had ik een vriendin die mij belde om te vragen waar ik bleef. Ik zei dat ik nog bezig was met Risk. Zij geloofde het blijkbaar niet, want zij kwam naar mijn studentenetape om te kijken of het waar was."

**'Veel leuker dan tv-kijken'**

Als Mary Koedam (73) op haar negenjarige kleinzoon past, verleidt ze hem altijd een spelletje te doen. "Hij is het liefst met games op zijn iPad bezig, waar ik geen snars van snap. Ik krijg hem daar soms met moeite vanaf, maar als hij eenmaal zit te ganzenborden of Mens-erger-je-niet speelt, vindt hij het hartstikke leuk. Ik zie weleens dat hij smokkelt en de dobbelsteen gauw in zijn vuist omdraait zodat het een zes wordt. Dan knijp ik altijd een oogje toe." Daarnaast speelt ze wekelijks Rummikub met vriendinnen en Scrabble met haar man. "Dat spel hebben al meer dan veertig jaar in huis, maar de rode doos is nog prima intact. Ik genoot als kind al van spelletjes. Het brengt een gezelligheid die niet te vergelijken is met televisiekijken."

**'Tot in de kleine uurtjes'**

Ook Benno Gerritse (62) speelde vroeger vaak bordspellen met zijn broers Bob en Bas en zijn zus Jetty. "We kozen tussen Monopoly, Olie voor de wereld of Reis om de wereld. Ik won regelmatig met Monopoly, waardoor de andere gezinsleden mij de bijnaam Benno Caransa gaven, naar de grootgrondbezitter Maup Caransa uit Amsterdam. In de jaren tachtig verhuisde onze oom Osman vanuit Rio de Janeiro terug naar Amsterdam. Hij leerde ons het kaartspel Buraco, dat in onze familie tot op de dag van vandaag wordt gespeeld. Nog altijd slaan we de kaarten op de pot onder het uitroepen van 'Klaveren!', 'Ruiten!', 'Harten!' of 'Schoppen!' Zo had oom Osman ons dat vijfendertig jaar geleden

Peter van Woensel Kooij (55) viel ook ten prooi aan zo'n manie en speelde minstens duizend keer Stratego met zijn goede vriend Arent. "Na al die keren stond de meest succesvolle opstelling in mijn geheugen gegrift. Maar ook in dat van Arent! Hierdoor bleven we eindeloos en met veel plezier doorspelen."

**'Mijn broer kon helemaal niet tegen z'n verlies'**

Joop Boersma (81) heeft wat minder rooskleurige herinneringen aan de bordspellen die hij met zijn twee broers speelde. "We kregen altijd ruzie, omdat mijn oudste broer niet tegen zijn verlies kon. Bij Monopoly maaide hij soms in blinde drift het hele bord van tafel. Mijn vader raapte alles weer op, maar mijn broer was al verdwenen. Mijn broer had er wel kijk op, want hij had als eerste vijf hotels en wist hoe hij moest investeren. Maar als het misging, werd hij razend. Halma was ook zo'n bron van onenigheid."





